Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Ca l'Abellà

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Nucli de Sant Joan d'Oló, al sector sud-oest del terme municipal
Emplaçament	Ctra. local cap a Sant Joan d'Oló uns 5 km; al costat de l'església parroquial camí nord 200 m
Alçada:	537

Coordenades:

Latitud:	41.84857
Longitud:	2.00519
UTM Est (X):	417417
UTM Nord (Y):	4633442

Classificació

Número de fitxa	08258-103
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Recentment rehabilitada
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08258A011001260000AT
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 10/01/2020 - 01:00

Descripció

Casa de pagès de dimensions mitjanes que forma part del nucli dispers que es troba al voltant de l'església parroquial de Sant Joan d'Oló. Consta d'un cos residencial de planta més o menys quadrada (de planta baixa més un pis) amb uns coberts adossats a la part de nord. L'edificació sembla aixecada en una sola fase constructiva. La façana principal, encarada vers llevant, es distribueix en base a tres eixos d'obertures, totes emmarcades amb maó. El portal s'ha cobert modernament amb un petit rebedor que sobresurt. Els murs són de maçoneria, i conserven restes de l'arrebossat tradicional. A l'angle sud-est la casa queda descoberta mitjançant una galeria. En la recent rehabilitació s'ha adossat un porxo a la cara sud, per on hi ha una entrada lateral, així com uns coberts de maó a l'angle nord-oest. La casa ha conservat força bé la tipologia i els volums originaris. A l'interior hi ha un petit celler soterrani, i es conserva també una cisterna que recull les aigües pluvials.

Observacions:

Inclosa al Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Santa Maria d'Oló amb el num. 18 (Pla Especial Urbanístic 2011)
Inscripció a la porta del cobert nord: 1913
Informació oral facilitada per Antoni Martí Arís

Història

L'església parroquial de Sant Joan d'Oló es va edificar en la ubicació actual al segle XVII (beneïda el 1639), en un emplaçament més planer i més accessible que la originària romànica. Però al seu voltant no hi havia cap nucli de cases, sinó masos aïllats. Els més propers eren Armenteres, la Plana i els Plans. Fou en terres dels Plans que a finals del segle XVIII i sembla que al llarg del XIX van anar sorgint noves casetes que es van situar prop de l'església, però sense formar un nucli urbà pròpiament. Gairebé totes eres masoveries dels Plans, i així la família Plans es va consolidar com el principal poder fàctic de la zona. Sembla que les primeres cases en edificar-se van ser les que estan més a la vora de l'església. La primera i única que tenim més o menys datada és cal Fuster, que es va construir el 1799 segons la inscripció de la llinda. Després devien venir cal Po, ca l'Abellar i cal Feliu. Aquesta última era una masoveria d'Armenteres, i pels volts de 1954 es va reconstruir gairebé de nou. Actualment es denomina Armenteres de Dalt i l'antiga pallissa és la Torre d'Armenteres. Ca la Mestra (antigament coneguda com l'Estudi) es va edificar pels volts de 1917 per tal que fos l'escola d'aquesta zona.
Pel que fa a ca l'Abellà, no en coneixem gaires més notícies. La tipologia de la casa, amb els emmarcaments fets de maó, sembla correspondre ja al segle XIX. Segons el cadastre, però (no sempre fiable) l'any de construcció és el 1800. El 1913 s'hauria construït el cobert adossat al nord, que antigament era una cort de porcs. El 1930 “ca l'Abeià” encara consta com a habitada en un llistat de cases rurals. Més endavant la casa va quedar abandonada fins que, pels volts de 1977, un grup de tres famílies van comprar cal Fuster, cal Po, ca l'Abellà i una granja propera. Eren les famílies Martí, Casas i Cortadellas, de Barcelona, que tenien la intenció d'engegar un projecte d'explotació de la granja al mateix temps que iniciaven un canvi de vida en un entorn més natural. Uns anys més tard, pels volts de 1986, les propietats es van dividir. Lurdes Cortadellas i Josep Ramon Collado van quedar-se a cal Fuster i cal Po, mentre que les famílies d'Antoni Martí Arís i de Carme Casas Gassó es van quedar a ca l'Abellà. En aquests darrers anys els nous propietaris hi han fet reformes importants, afegint els elements externs que ja hem comentat i rehabilitant l'interior.

Bibliografia

FERRER, Llorenç i altres (1991). "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 108.
SOLÀ BACH, Sebastià (2011). Pla Especial Urbanístic del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable. Municipi de Santa Maria d'Oló, fitxa núm. 18.

